

Nr 403.

Av herr **Norman m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 355, angående anslag till lantmäteriväsendet m. m.*

I en den 22 sistlidne mars avlämnad proposition, nr 355, har Kungl. Maj:t till riksdagens godkännande framlagt förslag till en förändrad organisation av lantmäteriväsendet samt till nya lönestater för däri anställd personal m. m.

Enligt en i det bifogade utdraget av statsrådsprotokollet förekommande tablå, vari icke statens utgifter för lantmäterikontoren och för lantmäteristyrelsen medtagits, skulle statens utgifter för däri upptagna ändamål bliva 1,744,500 kronor, som jämfört med de för innevarande år till samma ändamål anslagna utvisar en ökning av 769,500 kronor och jämfört med de för år 1916 anslagna av 1,274,500 kronor, således nära en fyrdubbling under några få år. Och sammanräknat torde de under nionde huvudtiteln upptagna ordinarie och extra anslagen till lantmäteriväsende och med inberäknade andelar av de gemensamma anslagen till ålderstillägg samt till rese- och till traktamentsersättningar hava utgjort omkring 775,000 kronor för år 1916 och enligt propositionen komma att för år 1920 utgöra omkring 2,335,000 kronor; således en tredubbling, som även i och för sig bör mana till en betänksam granskning av huruvida allt som föreslagits är fullt befogat. Därvid förefaller det som att mot den ökning, som komme att ske genom överflyttning av en del utgifter från jordägarna till staten eller mot ökningen av utgifterna till lantmäterikontoren, intet är att invända. Detsamma kan däremot icke sägas om den föreslagna staten för den lantmäteripersonal, som sysselsättes med utförande av lantmäteriförrättningar.

Beträffande först frågan om huruvida de i nyssnämnda stat upptagna 200 distrikts- och 100 extra lantmätarna äro till antalet behöfliga

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 4 saml. 157 häft. (Nr 403-404.) 1

samt sinsemellan till antalet väl avvägda må bemärkas, att lantmäteristyrelsen, efter en på grundvalen av lantmätarnas avlämnade dagböcker verkställd undersökning av, huru många lantmätare i medeltal för femårsperioden under åren 1881—1916 kunde anses ha haft full sysselsättning i 275 dagar per år, vilken gav vid handen att antalet var högst för perioden 1903—1908 med 285 och lägst för perioden 1912—1916 med 251 — av dessa 153 på eget ansvar arbetande lantmätare och 98 medhjälpare — år 1917 föreslog att med borttagande av 40 arvoden à 1,600 kronor till extra lantmätare, distriktslantmätarnas antal skulle ökas till 180, och 100 auskultanter förses med arvoden. Skälet angavs vara, att antalet lantmätare, som då ansågs böra utgöra minst 250, i framtiden behövde ökas. Däremot hade styrelsen för Sveriges distriktslantmätareförening i ett samma år 1917 avgivet yttrande anfört, att den ställde sig tveksam till frågan om, huruvida ökat arbete för framtiden vore att emotse, men förmenat, att åtminstone för den närmaste tiden en *minskning* härutinnan vore att beräkna, samt att någon annan ökning av distriktslantmätarnas antal än en överflyttning till dem av de 40 extra lantmätarna icke vore behövlig. Då alltså redan år 1917 av då föreslagna 180 distriktslantmätare 30 voro beräknade för emotsedd ökning av arbetet i framtiden, synas inga bärande skäl kunna anföras för att gå därutöver. Ty även om genom den alltför vagt formulerade 4 § i förslaget till förordningen om mätning, användningen och finmätningen skulle komma att mot jordägarnas vilja tillämpas i otillbörlig grad, lär väl detta dock icke komma att utöva något mera betydande inflytande på det behövliga antalet distriktslantmätare. Vidare måste det anses högst oegentligt, att av 300 verksamma lantmätare endast 100 skola vara att anse såsom gradpasserade eller såsom första gradens tjänstemän gent emot distriktslantmätarnas ekonomiskt fördelaktigare grad, under det att vid de andra med lantmäteristaten rätt jämförliga statens verk förhållandet är den raka motsatsen. Då antalet av sådana mindre förrättningar som ägostyckningar och avsöndringar tenderar att ökas till antalet, under det att de större förrättningarna till antal och betydelse synas vara i nedgående, borde det naturliga vara, att de mera erfarna extra lantmätarna kunde få på egen hand utan besvärliga omständigheter åtaga sig utförandet av sådana enkla förrättningar som avsöndringar skola undergå. Antalet distriktslantmätare bör alltså icke överstiga 180 och antalet extra lantmätare 120 eller som två mot tre. Vidkommande åter frågan om avlöningsförmånerna, så har departementschefen till statsrådsprotokollet anfört, att han icke utan tvekan kunnat tillstyrka 3,000 kronor med 3 ålderstillägg à 500 kronor i avlöning åt distriktslant-

mätarna. Men även med denna nedsättning av ingångslönen under vad lantmäterikommissionen föreslagit, torde nog hans befarade fruktan, att icke till överlantmätare eller till de viktigare befattningarna i lantmäteristyrelsen kunna få sökande av de mest framstående distriktslantmätarna, vara fullt befogade. Det synes nämligen kunna befaras, att de beräkningar som på grund av från samtliga distriktslantmätare infordrade uppgifter om inkomsten för under ett år utförda arbeten och om därför i tjänsten använda antalet dagar och timmar, av vilka dock blott något över 40 inkommit med sina uppgifter, blivit av lantmäterikommissionen verkställda, kommit att i allt för hög grad uppvisa blott en minimiinkomst. Ty därvid har bland annat uppenbarligen ingen hänsyn tagits till de dagtraktamenten à 12 kronor av statsmedel, som skola utgå till varje lantmätare för var dag han på vissa kilometers avstånd från sin vanliga bostad utfört sitt arbete av den ena eller andra beskaffenheten i en förrättning. Det gäller dock här en statsutgift på helt visst mycket mer än 400,000 kronor, som jämfört med förhållandena före innevarande år måste vare sig komma att öka en lantmätares inkomster eller, om man så vill, minska hans utgifter, men i varje fall öka hans nettoinkomst. Då alltså genom ett bifall till den föreslagna avlöningen en verksam distriktslantmätares sammanlagda inkomster av staten och jordägarna för sitt arbete i tjänsten säkerligen komma att efter intjänta ålderstillägg bliva väsentligt högre än vad för överlantmätare och byråchefer föreslagits, bör följaktligen detta förhållande undanröjas på det även i och för sig befogade sättet, att antingen vare sig indraga ett utav ålderstilläggen, eller, med bibehållande av alla tre, nedsätta ingångslönen till 2,500 kronor, eller att utan någon ändring i den föreslagna avlöningsstaten i huvudsak indraga de dagtraktamenten, som utöver de i lantmäteritaxan förekommande nu skola utgå av statsmedel.

Skulle det nu anses lämpligast att med bibehållande av förutnämnda dagtraktamenten jämka på avlöningsstaten, så synes med hänsyn därtill att förmånen av dessa traktamenten jämväl bör komma de extra lantmätarna till godo de för dem föreslagna arvoden böra nedsättas till 1,600 kronor för 40, 1,200 kronor för 40 och 800 kronor för 40.

Beträffande den föreslagna utvecklingen av lantmäteristyrelsen med två nya byråer, må med hänsyn därtill att styrelsen betonat, att en femte byrå framdeles kunde behövas, den erinran göras att, dels sedan jordregistret för landsbygden och registret för fastighetsbildningen blivit fullt upplagt en mycket stor minskning i arbetet på det området kommer att inträda, och dels att utan någon därmed förknippad olägenhet en överföring av åtskilliga ärenden, såsom till exempel transport av för-

rättningar från principal till medhjälpare och dylikt från styrelsen till länens lantmäterikontor, torde kunna ske.

Lämpligt vore det nog ock, om tillsättandet av den såkallade stadsbyrån kunde ske först någon tid efter det mättningsförordningen blivit fastställd.

På grund av vad här ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att distriktslantmätarnas antal skall vara högst 180 samt extra lantmätarnas antal vara 120; att, därest icke en huvudsaklig indragning av nu utgående dagtraktamenten av statsmedel utöver vad lantmätaretaxan upptar anses lämplig, distriktslantmätarnas avlöning bestämmes till förutom ortstillägg à 400 kronor för fyra, till 3,000 kronor med två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 à 10 år samt de extra lantmätarnas arvoden till 1,600 kronor för 40; 1,200 kronor för 40 och 800 kronor för 40 av dessa.

Stockholm den 4 april 1919.

David Norman.

Oscar N. Olsson.

Ax. Sundling.

Cornelius Olsson.

Joh. G. Svensson.

Sig. A. Carlsson.
